

Asia: VN/26434/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta vuonna 2024

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on pyytänyt Kilpailu- ja kuluttajavirastolta (KKV) lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta vuonna 2024. Nykyinen valtioneuvoston asetus (1041/2022) on voimassa 31.12.2023 saakka.

Sairausvakuutuksesta korvattavien taksimatkojen enimmäishintoja korotettaisiin taksiliikenteen kustannusindeksin muutosta vastaavasti 4,5 prosenttia. KKV katsoo, että enimmäishintojen korottaminen kustannusmuutosta vastaavasti on sinänsä perusteltua, mutta suhtautuu aiempien vastaavien lausuntojensa tapaan varauksellisesti siihen, onko esitykselle sairausvakuutuslain mukaiset perusteet. [1] Sairausvakuutuslain 4 luvun 7 a §:n mukaan enimmäishintojen tulee perustua kuljetuksesta aiheutuviin kustannuksiin siten, että siihen sisältyy kohtuullinen voitto. Kuten KKV on aiemmissa lausunnoissaan todennut, vaikuttaa siltä, että aiemmin voimassa olleet, nykyistä matalammat enimmäishinnat voisivat mahdollistaa kohtuullisen tuoton, vaikka huomioitaisiin noin kuuden prosentin kustannustason nousu, sillä kaikilla alueilla on tarjottu kyytejä merkittävästi enimmäishintoja alhaisemmilla hinnoilla, ilmeisesti ilman olennaisia saatavuushaasteita. KKV katsoo, ettei STM ole esittänyt selvitystä, jonka mukaan esitettyä alhaisemmat enimmäishinnat eivät mahdollistaisi Kela-kytlien tarjoamista kohtuullisella voitolla.

Asetuksen muistioloannoksen mukaan asetuksen hintarakennetta ja sen mukaisten maksuluokkien keskinäisiä suhteita sekä niiden vaikutuksia olisi tarpeen arvioida, sillä esimerkiksi erityisesti suurten esteettömien ajoneuvojen osalta on alkanut ilmetä saatavuushaasteita varsinkin kaupunkialueen lyhyillä matkoilla sekä haja-asutusseudulla. Muistioloannoksen mukaan hintarakennetta ei kuitenkaan ole mahdollista muuttaa, sillä Kansaneläkelaitoksen ja palveluntuottajien väliset hinnat on sovittu nykyisen taksarakenteen mukaisesti. Tästä syystä esitetty enimmäishintojen korotus kohdistettaisiin saman prosenttiluvun mukaisesti kaikkiin asetuksessa mainittuihin hintoihin.

KKV yhtyy asetuksen muistioloonnoksessa esitettyyn näkemykseen siitä, että hintarakenne vaikuttaa autoilijoiden kannustimiin tarjota erilaisia kyytejä. Tästä syystä olisikin suotavaa, että muutoksia voitaisiin kohdentaa eri tavoin eri maksuluokkiin, ettei hintarakenne johda siihen, ettei joitain kyytejä kannata tarjota tai että jotain tarpeellista kalustoa ei kannata hankkia. Taksiliikenteen kustannusten nousu ei ole nytkään kohdistunut tasaisesti eri kustannustekijöihin, sillä maaliskuun 2022 ja syyskuun 2023 välillä esimerkiksi polttoainekustannukset ovat taksiliikenteen kustannusindeksin perusteella laskeneet 14 prosenttia, kun taas korkokustannukset ovat nousseet peräti 270 prosenttia. [2] Tasasuuruiset korotukset eri maksuluokkiin voivat siten merkittävästikin vääristää kannustimia erilaisten kyytien tarjoamiseen. On kaikkien toimijoiden (autoilijat, asiakkaat, Kela) etu, että taksarakenne vastaa läheisesti kustannusrakennetta. KKV näkemyksen mukaan tulisi arvioida, voisiko hintamuutokset kohdistaa erisuuruuksina eri taksaluokkiin, vaikka hintarakenteen pitäisikin entisellään. Lisäksi KKV katsoo, että Kelan tulisi tulevissa hankinnoissaan varmistua siitä, että myös hintarakenteen muutokset ovat sopimuskauden aikana mahdollisia, jos hintarakenne valtioneuvoston asetuksessa muuttuu.

Timo Mattila

Pääjohtajan sijainen, ylijohaja

Joel Karjalainen

Johtava asiantuntija

[1] Ks. erityisesti KKV:n 12.5.2022 (KKV/526/03.02/2022) ja 25.11.2022 (KKV/1245/03.02/2022) antama lausunto.

[2] Tilastokeskus (2023). Taksiliikenteen kustannusindeksi. Päivitetty 25.10.2023, viitattu 14.11.2023. Saatavilla osoitteessa <https://trafi2.stat.fi:443/PXWeb/sq/Offbf8c1-f685-4bf5-8906-2a058dbc103d>.

Karjalainen Joel
Kilpailu- ja kuluttajavirasto